

ASIA

Maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-aineksen (sora ja hiekka) ottamiseen. Alue on osittain vanhaa ottoaluetta. Päätös sisältää maa-aineslain 21 §:ssä tarkoitetun ratkaisun toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

HAKIJA

Kuljetus J. Mäkelä ja J. Viiala
Viialantie 101
41660 Toivakka

OTTAMISALUEEN SIJAINNIPAIKKA JA MAANOMISTAJA

Kunta : Joutsa (172)
Kylä : Rutalahti (419)
Tila : Kangasmäki RN:o 6:44
Vienola RN:o 6:26
Omistaja : Kristiina ja Unto Salminen
Petri Rutanen

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 29.08.2022.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslaki 4 § 1 momentti

LUPATILANNE

Tilalta 6-44 on otettu maa-ainesta Joutsan kunnan ympäristölautakunnan myöntämällä luvalla (12.6.2013 § 40). Tilan 6-26 suunnitelma-alueelta ei ole otettu aiemmin maa-ainesta.

OTTAMISALUEEN SIJAINNIPAIKKA JA YMPÄRISTÖ

Ottamisalueen sijainti

Alue sijaitsee Joutsan kunnan luoteisosassa Kivisuo – Rutalahti maantien tien itäpuolella. Rutalahden kyläkeskukseen on matkaa 5 km. Leivonmäen keskusta on matkaa maanteitse 15 km ja Joutsan keskusta 34 km. Alue sijaitsee Vienolan 6-26 tilan osalta Rutalahden yleiskaavan alueella. Alueella ei ole asemakaavaa. Ottamisalueeseen ei kohdistu kaavamerkintöjä. Keski-Suomen maakuntakaavassa on suunnitelma-alueeseen kohdistuvana merkintänä matkailun ja virkistys-

kehittämisen kohdealue (mv). Kohdealue ulottuu valtatie 4:n länsipuolella läheltä Toivakan keskustaa lähelle Joutsan keskustaa.

Pohja- ja pintavedet, luonnonolot ja maisema

Maantien länsipuolella on Ruovinmäen – Lehtimäen arvokas kallioalue (ge/1). Ottoalueen pohjoispäästä 1200 metriä pohjoiseen Humalalammen länsipuolella sijaitsee luonnonsuojelualue. Ottoalueen itäkulmasta 150 metriä itään ja luonaiskulmasta 200 m lounaaseen sijaitsee Leivonmäen kansallispuiston raja. Eteläisen rajauksen osalta tämä on samalla myös Haapasuo-Syysniemi-Rutajärvi-Kivijärvi Natura-alueen raja. Suunniteltu ottamisalue kuuluu Selänpohjan pohjavesialueeseen (0941501, 2E-luokka). Lähin vesistö on Hosiolampi, jonka pinta on tasolla 115.8. Hosiolammesta kohti pohjoista virtaa puro, joka kulkee ottoalueen itäpuolella. Suunnitelma-alueen luoteiskulmaan on rakennettu pohjavesiputki. Pohjaveden taso oli elokuussa 2022 tasolla 104.75. Ottoalueen länsikulmasta 250 m pohjoiseen on pohjavesiputki. Pohja-vesitasoksi mitattiin putkesta 25.11.2016 ja 5.2.2017 99.10 ja 15.8.2022 99.60. Kangasmäen ja Keinolan tilan pihapiireissä on talousvesikaivot.

TOIMINTA, JOHON LUPAA HAETAAN

Tiedot ottamisalueesta

Ottoalueen pinta-ala : 2,0 ha (6-44: 0,92 ha, 6-26:1,08 ha)
Suunnitelma-alueen pinta-ala: 3,07 ha
Pohjaveden korkeustiedot : +104,75 N2000
Alin ottamistaso : +109 m

Ottamismäärä ja -aika

Maa-aines : sora ja hiekka
Haettu kokonaismäärä : 90 000 m³ (6-44: 36 000 m³, 6-26: 54 000 m³)
Vuotuinen otto : n. 9 000 m³
Ottamisaika : 10 vuotta

Ottamistoiminta

Aineksen ottaminen tapahtuu vuosien 2022-2032 aikana. Kaivusyvytydet ja suunta ilmenevät suunnitelmakartasta. Alin suunniteltu ottotaso on 109.0. Ottotaso nousee hieman kohti kaakkoa. Kalustona ottamisessa käytetään maa-ainesten ottamiseen tarvittavaa kuorma- ja kuljetuskalustoa. Alueella ei säilytetä öljyä eikä huolleta koneita. Alueella suoritettavaan mahdolliseen murskaustoimintaan haetaan ympäristölupa tai tehdään meluilmoitus. Tilan 6-26 vanhaan talouskeskukseen menevä tie pidetään liikennöitävässä kunnossa. Kaivun aikana syntyvät jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueen rajauspäälut, luiskamallit ja korkeushäkit rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Maisemointi ja jälkihoito

Materiaalin oton jälkeen alueen pohja tasoitetaan. Metsitys tapahtuu luontaisesti. Mikäli luontainen metsittyminen pitkittyy, täydennetään metsitystä männynntaimien istutuksella. Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen noin 1:3. Arvio alueen jälkihoitotoimenpiteiden kustannuksista on 6000 euroa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma maa-ainesten ottamistoiminnalle

Arvio kaivannaisjätteen kokonaismäärästä on 5400 m³-ktr, joka koostuu pintamaista (5000 m³-ktr) ja kannoista ja hakkuutähteistä (400 m³-ktr), jotka käytetään alueen maisemointiin.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilläolosta kuuluttaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu maa-aineslain 13 §:n mukaisesti Joutsan kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan internet-sivuilla 08.09.- 17.10.2022. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Joutsan Seutu-lehdessä 21.09.2022.

Kuuleminen

Rajanaapurit on kuultu kunnan toimesta.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, koska alue sijaitsee 2 E-luokan pohjavesialueella. ELY-keskus on pyytänyt 7.11.2022 täydentämään hakemusta luontoselvityksellä, jossa käydään läpi vähintään seuraavien luonnon- ja maisemansuojelulliseen arvotukseen liittyvien tekijöiden tausta ja maa-ainesten oton vaikutukset niihin:

- Alueen rajautuminen Leivonmäen kansallispuistoon.
- Alueen sijainti 200 metrin etäisyydellä Natura 2000 -kohteesta Haapasuo – Syysniemi – Rutajärvi – Kivijärvi FI0900074.
- Alueen itäpuolisen puron/noron asema ja luonnontilaisuus vesilain 2 luvun 11 § näkökulmasta. Karttatarkastelun perusteella ottoalueen itäpuolella saattaa olla myös lähteisyyttä.

Hakija on täydentänyt hakemustaan luontoselvityksellä 12.5.2023.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut lausuntonsa 5.7.2023 ja todennut lausunnossaan seuraavaa:

Luonnon- ja maisemansuojelulliset näkökohdat

Hakemusta on täydennetty Kangasmäen maa-ainesalueen luontoselvityksellä (11.5.2023 Tuomo Pihlaja). Selvityksen johtopäätösten mukaan suunnitellulla maa-aineksen ottoalueella ei todettu sellaisia luontotyyppihin tai eliölajistoon liittyviä luontoarvoja, joilla olisi vaikutuksia hankkeen toteutuksen kannalta. Hankealueella ei myöskään arvioida olevan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia lähellä sijaitsevaan hyvin laajaan NATURA-alueeseen Haapasuo-Syysniemi-Rutajärvi-Kivijärvi (FI0900074).

Koska kohde rajautuu Leivonmäen kansallispuistoon, on selvityksessä suositeltu jätettäväksi suojavyöhyke suojelualueelle, haitallisten vaikutusten estämiseksi. Hankealueen itäpuolella virtaa paikoin luonnontilainen ja paikoin luonnontilaisen kaltainen noro. Lisäksi alueen itäpuolella on vesitaloudeltaan luonnontilainen lähteinen piensuo. Näiden kohteiden säilymiseksi suositellaan jätettäväksi riittävät suojavyöhykkeet.

Selvityksessä esitetyn lisäksi ELY-keskus tarkentaa, että kaakkoispuolinen Keinolan tila on hankittu valtiolle suojelukiinteistöksi ja liitetty kaupalla kansallispuistoon eli

ottoalue rajautuu Leivonmäen kansallispuistoon (Natura-raja kuitenkin pysyy ennallaan).

Maa-ainesten ottaminen: Opas ainesten kestäväseen käyttöön (ympäristöministeriön julkaisu 2020:24) mukaan: ottamisalueiden suojaetäisyydet luonnonsuojelualueisiin, Natura 2000 -alueisiin ja muihin suojelualueisiin ratkaistaan tapauskohtaisesti. LSL:n mukaisilla luonnonsuojelualueilla huomioidaan niiden rauhoitussäännöksistä ja/tai perustamispäätöksistä tulevat rajoitukset ja tarpeet suojaetäisyyksille. Natura 2000 -alueiden osalta suojaetäisyydellä turvataan, ettei ottaminen heikennä alueiden suojeluarvoa.

Vesiensuojelulliset näkökohdat

Suunniteltu ottoalue sijoittuu Selänpohjan pohjavesialueelle (nro 09 41501, 2E luokka), joka on varattu Selänpohjan ja Humalapohjan vedenhankintaa varten. Pohjaveden virtaussuuntien määrittäminen vaatii lisätutkimuksia. E-luokkaan kuuluvat pohjavesialueet, joiden pohjavedestä pintavesi - tai maa ekosysteemi on suoraan riippuvainen. ELY-keskuksen toimesta on pohjaveden havaintoputkessa pvp 21 mitattu pohjavesipinnan korkeudeksi +99,3 m (19.10.2022) ja 100,0 m (22.6.2023) ja havaintoputkessa pvp 22 + 104,74 m (19.10.2023) ja 105,1 m (22.6.2023) N2000. 3/4 Kun otetaan huomioon tehdyt havainnot ja pohjavesipinnan korkeuden luontainen vaihtelu KeskiSuomessa, saadaan pohjavesipinnan ylimmäksi tasoksi luoteispuolella +101,15 ja ottoalueen luoteisosassa + 106 m . Maa-ainesoppaan mukaan suojakerroksen paksuus pohjavedenottamoiden kaukosuojavyöhykkeillä on vähintään 4 metriä.

Yhteenveto

Ottaen huomioon luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelulliset näkökohdat, Keski-Suomen elinkeino- , liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena rajoitettua maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta alueelta. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- Maiseman- ja luonnonsuojelulliset näkökohdat huomioiden, suunniteltu ottoalue tulee rajata 30 metrin päähän Keinolan -tilan rajasta. Suojavyöhyke tulee pitää puustoisena.

- Hankealueen itäpuolella virtaavan noron luonnontilaisuutta ei saa vaarantaa. (Vesilain 11 § mukaan luonnontilaisen muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron luonnontilan vaarantaminen on kielletty). Lisäksi alueen itäpuolella sijaitseva vesitaloudeltaan luonnontilainen lähteinen piensuo tulee säilyttää. Näiden kohteiden säilymiseksi tulee jättää riittävät puustoiset suojavyöhykkeet.

- Olemassa olevien tietojen perusteella alin sallittu ottotaso on ottoalueella + 110 m – 111 m N2000, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.

- Ennen ottotoiminnan jatkamista ottoalueen itäpäähen tulee asentaa uusi pohjavesipintaan ulottuva, näytteenottoon soveltuva havaintoputki. Lähikiinteistöjen kaivot tulee lisäksi kartoittaa ja mitata. Saatujen tietojen perusteella varmistetaan riittävä suojakerrospaksuus alueen kaakkoisosassa.

- Ottoalueen sijoituessa pohjavesialueelle tulee pohjaveden laatua tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Yhdestä alueella sijaitsevasta näytteenottoon sopivasta putkesta (tarvittaessa tulee asentaa uusi havaintoputki) otetusta pohjavesinäytteestä tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti,

kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit sekä tarvittaessa raskasmetallit, alumiini ja kromi.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Väli vuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Havaintoputkesta tulee lisäksi havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

- Tilalla sijaitsevista havaintoputkista tulee lisäksi havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

- Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tällöin seurantatiedot ovat sähköisessä paikkatietojärjestelmässä niin luvanhaltijoiden kuin valvontaviranomaistenkin käytettävissä.

- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueella asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnot tulee tehdä ennen ottamistoiminnan aloittamista. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassa oloaika.

- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

- Ensi vaiheessa tulee ottaa ja maisemoida Kangasmäen-tilan alue. Muilta osin jälkihoitotoimenpiteet tehdään suunnitelman mukaisesti, kuitenkin muotoilemalla luiskat vähintään kaltevuuteen 1:3, ei jyrkemmiksi. Alueen jälkikasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä suositeltu varastointi aika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu.

- Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkistus tulee tehdä kahden vuoden välein, ensimmäisen kerran 30.9.2025 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

- Sorakuoppien reunoille voi asettaa pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääsky-

yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty muistutus. Muistutuksessa todetaan seuraavaa: Ottamissuunnitelman kohdassa ”Alueen nykytila” kuvataan hakemusaluetta ympäröiviä kiinteistöjä. Toisin kuin suunnitelmassa todetaan, muistuttajan hallinnassa oleva tila 172-418-3-19 Keinola ei ole metsätalousskäytössä, vaan se kuuluu lailla 45/2003 perustettuun Leivonmäen kansallispuistoon. Näin ollen ottamisalue rajautuu koko kaakkoiselta sivultaan Leivonmäen kansallispuistoon. Ao. karttaan on punaisella merkitty Leivonmäen kansallispuistoon kuuluvat alueet ja vinoviivoituksella Natura 2000-alueen rajaus. Muistuttaja muistuttaa, että ottoalueen laajeneminen nykyisestä ei saa heikentää Leivonmäen kansallispuiston luontoarvoja. Ottoalueen ja kansallispuiston rajan väliin tulisi jättää riittävän leveä puustoinen suojavyöhyke pölyn ja mahdollisten vieraslajien leviämisen estämiseksi. Maata koneellisesti muokattaessa muodostuu aina riski haitallisten vieraslajien (mm. komealupiini, jättipalsami, jättiputki jne.) kulkeutumisesta koneiden mukana työnettävään maahan. Lupaehdoissa toiminnanharjoittajalta tulisi edellyttää vieraslajien torjuntavastuuta ja sen varmistamista, ettei maa-ainesten oton ja varastoinnin seurauksena lupa-alueelta leviä haitallisia vieraslajeja naapurikiinteistöille. Keinolan tilakeskus on asumaton, mutta sitä ympäröivää perinnebiotooppia hoidetaan jokakesäisellä laidunnuksella ja tilalle tuodaan kesäksi lampaita. Maa-ainesten ottoalue laajenee suunnitelman mukaan Keinolan tilalle vievän tien molemmille puolille. Maa-ainesten otto ei saisi estää tien käyttöä. Muistuttajalla ei ole muuta huomautettavaa lupahakemukseen

Hakijan kuuleminen

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen. Hakija toteaa seuraavaa: emme jätä vastinetta. Ottoalue tulee pienenemään 2500 m³. Keinolan tilan rajasta 30 metriä. Ottotaso nousee metrillä. Massamäärä laskee 26.000 m³. Eli tämä sopii meille.

Tarkastukset

Lupahakemuksen vireillä ollessa ei ole tehty tarkastusta.

TEKNISEN LAUTAKUNNAN RATKAISU

Tekninen lautakunta myöntää Kuljetus J.Mäkelä ja J.Viialalle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen Joutsan kunnan Rutalahden kylässä tiloilla Kangasmäki 172-419-6-44 ja Vienola 172-419-6-26.

Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksen ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

Lupamääräykset

1. Hakijan on pyydettävä ennen ottamistoiminnan aloittamista valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan lupamääräysten 3- 6 toteutuminen.

2. Alin sallittu ottotaso on +110 m – 111 m N2000, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita. Otettavan aineksen määrä on enintään 64 000 m³.
3. Ennen ottotoiminnan jatkamista ottoalueen itäpäähän tulee asentaa uusi pohjavesipintaan ulottuva, näytteenottoon soveltuva havaintoputki. Siitä sekä muista tilalla sijaitsevista havaintoputkista tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Havaintotulokset ja havaintopäivät tulee merkitä havaintopäiväkirjaan. Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tällöin seurantatiedot ovat sähköisessä paikkatietojärjestelmässä niin luvanhaltijoiden kuin valvontaviranomaistenkin käytettävissä.

Lähikiinteistöjen kaivot tulee lisäksi kartoittaa ja mitata. Pohjaveden laatua tulee tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Yhdestä alueella sijaitsevasta näytteenottoon sopivasta putkesta otetusta pohjavesinäytteestä tulee tutkia haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähköjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit sekä tarvittaessa raskasmetallit, alumiini ja kromi. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Vastaava laaja analyysi tehdään ottamistoiminnan aikana kolmen vuoden välein. Väli vuosina voidaan tehdä suppeampi analyysi, joka käsittää vain keskeiset parametrit. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota.

4. Suunniteltu ottoalue tulee rajata 30 metrin päähän Keinolan -tilan rajasta. Suojavyöhyke tulee pitää puustoisena. Hankealueen itäpuolella virtaavan noron luonnontilaisuutta ei saa vaarantaa. Lisäksi alueen itäpuolella sijaitseva vesitaloudeltaan luonnontilainen lähteinen piensuo tulee säilyttää. Näiden kohteiden säilymiseksi tulee jättää riittävät puustoiset suojavyöhykkeet. Päivitetty ottamissuunnitelma karttoineen tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ennen ottamistoiminnan jatkamista.
5. Alueella tulee asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Mahdollisten työn aikana muodostuvien jyrkkien rintausten päälle on laitettava erikseen aita tai lippusiima sekä varoituskyltit ilmoittamaan jyrkästä rintauksesta. Aidat ja muut merkinnät on pidettävä jatkuvasti kunnossa.
6. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika
7. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja.

Autojen ja koneiden säilytys, huolto ja pesu alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaaraa ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.

8. Pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
9. Ensi vaiheessa tulee ottaa ja maisemoida Kangasmäen tilan alue. Muilta osin jälkihoitotoimenpiteet tehdään suunnitelman mukaisesti, kuitenkin muotoilemalla luiskat vähintään kaltevuuteen 1:3, ei jyrkemmiksi. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualan ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. Maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.
10. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkistus tulee tehdä kahden vuoden välein, ensimmäisen kerran 30.9.2025 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-aineston valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.
11. Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Pesien hävittäminen on kiellettyä pesimäkauden aikana. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulisi jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.

Mikäli suunnitelma-alueella esiintyy haitallisia vieraslajeja, on toiminnanharjoittajalla vieraslajien torjuntavastuu. Toiminnanharjoittajan on lisäksi varmistettava, ettei maa-ainesten oton ja varastoinnin seurauksena lupa-alueelta leviä haitallisia vieraslajeja naapurikiinteistöille. Maa-ainesten otto ei saa estää Keinolan tilalle vievän tien käyttöä.

12. Kun luvan voimassaoloaika on päättynyt tai luvassa myönnetty maa-ainesmäärä on otettu, on luvanhaltijan pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella lopputarkastus, jossa tarkastetaan jälkihoidon ja muiden lupaan liittyvien toimenpiteiden toteutuminen.

LUVAN VOIMASSAOLO JA PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Lupapäätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulopäivästä lukien. Hakija on esittänyt maa-ainelain 21 §:n mukaisen pyynnön toiminnan aloittamiseksi maa-ainestento-alueelle mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Teknisen lautakunnan näkemyksen mukaan toiminta voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen ennen sen lainvoimaisuutta. Toiminta sijoittuu osittain jo olemassa

olevalle ottoalueelle. Koska kyseessä on soran ja hiekan otto, alue voitaisiin maisemoida ennalleen, mikäli lupa ei saisi lain voimaa. Toiminnalta vaaditaan 5000 euron vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen. Lisäksi alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Maa-aineksia ei saa myöskään ottaa ilman erityistä syytä vesistön rantavyöhykkeeltä.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Kyseessä on vanha hiekan ja soranottoalue. Alueella ei ole voimassaolevaa asemakaavaa. Riittävä suojakerrospaksuus pohjaveteen nähden on varmistettu pohjavesiputkella. Kaivualueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia tai muita suojelukohteita eikä ottamisalueella ole sellaisia maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettuja biologisia, geologisia tai maisemallisia arvoja, jotka estäisivät luvan myöntämisen. Maisemavaikutukset jäävät maastonmuodoista ja ympäröivistä metsäalueista johtuen paikallisiksi. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu sijainti sekä lupamääräykset huomioiden haittaa tai vaaraa asutukselle tai ympäristölle.

Hakija on esittänyt ottamissuunnitelman. Hakemuksen, ottamissuunnitelman ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna ottaminen tai sen järjestelyt eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja toiminta täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Lupaviranomaisen näkemyksen mukaan lupamääräykset eivät ole luvansaajalle kohtuuttomia hankeen laajuus ja siitä saatava hyöty huomioon otettuna.

Lupamääräysten perustelut

Ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jos nämä seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta (MaL 11 §).

Määräys 1 on annettu valvonnan helpottamiseksi.

Hakemuksessa esitetyn ottotason ei katsota vaarantavan pohjavesiä eikä aiheuttavan haittaa ympäristölle. (määräys 2)

Pohjaveden tarkkailulla seurataan pohjaveden pystysuuntaista liikkumista ja laatua kyseisellä alueella ja valvotaan, että pohjaveden ylimmän pinnan päälle jää riittävä suodattava ja suojaava maakerros. (määräys 3)

Suojavyöhykkeen rajaaminen ja puustoisena säilyttäminen tulee tehdä maiseman- ja luonnonsuojelullisten seikkojen vuoksi. Vesilain 11 §:n mukaan luonnontilaisen muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron luonnontilan vaarantaminen on kielletty. (määräys 4)

Kaivualueen, ottoalueen ja ottotason merkitsemisellä maastoon helpotetaan valvontaa sekä varmistetaan, että toiminta on ottamissuunnitelman rajausten mukaista. Varoitusmerkinnöillä sekä aitaamisella varmistetaan ulkopuolisten liikkujien turvallisuus alueella. (määräys 5)

Infotaulun tarkoituksena on antaa tietoa alueen toiminnasta ulkopuolisille. (määräys 6)

Öljyn käsittely, vuotavat koneet ja laitteet, niiden pesu tai huoltotoimenpiteet aiheuttavat riskin pinta- ja pohjavedelle. Öljy- tai kemikaalivahingon sattuessa on toiminnanharjoittaja velvollinen toimimaan haittojen ja vahingon leviämisen pienentämiseksi sekä ilmoittamaan vahingosta asianomaisille viranomaisille, jotka määräävät jatkotoimenpiteistä. (määräykset 7 ja 8)

Määräykset maisemoinnista on annettu alueen jälkihoidon varmistamiseksi. (määräykset 9 ja 10)

Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Maata koneellisesti muokattaessa muodostuu riski haitallisten vieraslajien kulkeutumisesta koneiden mukana työstettävään maahan, jonka vuoksi on annettu vieraslajien torjuntaan liittyvä lupamääräys. Keinolan tilakeskus on asumaton, mutta sitä ympäröivää perinnebiotooppia hoidetaan jokakesäisellä laidunnuksella ja sen vuoksi tien tulee olla käytettävissä. (määräys 11)

Lopputarkastuksesta määrätään valvonnallisista syistä. (määräys 12)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (VNA 926/2005)

VAKUUDET

Hakijan tulee toimittaa ennen ottamistoiminnan aloittamista 9 588 euron (3400 €/ha x 2,82 ha) maa-aineslain 12 §:n tarkoittama hyväksyttävä vakuus lupamääräysten noudattamisen varmistamiseksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa luvan voimassaoloaikana.

TARKASTUS- JA VALVONTAMAKSU

Ottamissuunnitelma tarkastamisesta peritään Joutsan kunnan ympäristölautakunnan hyväksymän, 1.4.2021 voimaan tulleen taksan mukaisesti 1 520 € joka koostuu seuraavasti:

- tarkastusmaksu 300 €/suunnitelma
- 0,015 €/m³ (64 000 m³ x 0,015 €/ m³ = 960 €)
- kuulemiskulut 20 €/kuultava (20 € x 3= 60 €)
- lupa maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa 200,00 €/päätös

Edellä mainitun maksun lisäksi peritään lehti-ilmoituskulut.

Luvanhaltijan tulee suorittaa kunnalle vuotuinen valvontamaksu kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä

Hakija

Jäljennös päätöksestä

Keski-Suomen ELY-keskus, kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
Päätöksen pyytäneet naapurit

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Joutsan kunnan internet-sivuilla.
Naapurit
Joutsan Seutu

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta 8.9.2023 sähköisessä tietoverkossa Joutsan kunnan verkkosivuilla. Valitusaika päättyy 16.10.2023. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

LIITTEET

Valitusosoitus